

U 12/2021 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen avseende förhandlingarna om ett investeringsavtal mellan EU och Folkrepubliken Kina (investeringsavtal som ingås med Kina)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen en promemoria avseende förhandlingarna om ett investeringsavtal mellan EU och Folkrepubliken Kina.

Helsingfors den 18 februari 2021

Utvecklings- och utrikeshandelsminister Ville Skinnari

Enhetschef Pasi-Heikki Vaaranmaa

UTRIKESMINISTERIET

PROMEMORIA
11.2.2021

AVSEENDE FÖRHANDLINGARNA OM ETT INVESTERINGSAVTAL MELLAN EU OCH FOLKREPUBLICEN KINA

1 Bakgrund

Europeiska unionens råd befullmäktigade kommissionen den 18 oktober 2013 att inleda förhandlingar om åstadkommandet av ett investeringsavtal (Comprehensive Agreement on Investment, CAI) med Kina.

Kina är en av EU:s största handelspartner och en marknad med 1,4 miljarder människor. I dess affärsverksamhetsomgivning finns mycket begränsningar för utländska företag. Syftet med avtalet har varit att stegvis slopa hindren för investeringar mellan unionen och Kina samtidigt som man garanterar högsta möjliga rättsliga skydd och säkerhet för europeiska investerare i Kina och deras investeringar. Syftet har varit att skapa en jämlik verksamhetsomgivning för investerare inom såväl unionen som i Kina och för deras investeringar och därmed även främja kinesiska investeringar i Europa.

2 Avtalsförhandlingarna och behandlingen i EU [i korthet]

Efter att rådet i oktober 2013 gav kommissionen ett mandat för förhandlingar, fördes de första diskussionerna mellan EU och Kina i januari 2014. Under en lång tid framskred förhandlingarna långsamt. Efter att parterna våren 2019 ställde som mål att slutföra förhandlingarna fram till slutet av 2020 tog förhandlingarna fart och intensifierades i synnerhet under 2020. Under mötesrundan i december 2020 visade sig Kina villighet till betydande medgivanden, till följd av vilket man kunde inleda diskussioner om det politiska avslutandet av förhandlingarna.

Avtalsförhandlingarna avslutades politiskt den 30 december 2020. Den tekniska behandlingen av texten fortsätter alltjämt. EU:s ställningstaganden bereddes framför allt i den handelspolitiska kommittén, men även i arbetsgruppen för Asien och Oceanien samt i ständiga representanternas kommitté.

Investeringsavtalet var den viktigaste frågan under videomötet mellan ledningen för EU och Kina den 30 december 2020. I mötet deltog från EU:s sida ordföranden för Europeiska rådet Michel och kommissionens ordförande von der Leyen. Från EU:s sida konstaterades det att verkställandet av avtalet kommer att regelbundet följas upp i kontakterna med Kina på hög nivå.

3 Nationell behandling av ärendet

Utrikesministeriet har berett ärendet i samarbete med andra sektorministerier. U-skrivelsen har behandlats i handelspolitiska sektionens skriftliga förfarande 19–21.1.2021. Handelspolitiska sektionen har regelbundet behandlat ståndpunkter gällande förhandlingarna.

Riksdagen har fått information om inledandet av förhandlingarna genom en E-skrivelse (E 92/2013 rd) 2013.

4 Rättslig grund enligt EU-rätten

Kommissionen ger sitt förslag om undertecknandet av avtalet och dess provisoriska tillämpning när förhandlingarna har avslutats. Slutliga avtalstexter eller ett förslag av kommissionen till beslut om undertecknande av avtalet eller dess eventuella provisoriska tillämpning är inte än tillgängliga. På basis av avtalsutkastets innehåll kan man i det här skedet uppskatta att den materiella grunden för besluten om undertecknandet av avtalet och dess provisoriska tillämpning skulle utgöras av åtminstone artikel 207 i EUF-fördraget (gemensam handelspolitik) tillsammans med artiklarna 218.5 och 218.6 (förfarande) i EUF-fördraget. Avtalets rättsliga grund och den eventuella befogenhetsfördelningen kan bedömas närmare när avtalets slutliga innehåll är klart. Kommissionens plan är att uppdelat avtalets innehåll på så sätt att det avtal som nu ingås enbart ska behandla frågor under unionens befogenheter.

Ingåendet av avtalet förutsätter Europaparlamentets godkännande.

5 Huvudsakligt innehåll

Det förhandlade investeringsavtalet innehåller stycken om befrielsen av investeringar, regleringsramen, hållbar utveckling och tvistlösning (tvistlösning mellan parterna). I och med avtalet gör Kina betydande åtaganden i synnerhet när det gäller inträdet på marknaden, en jämlik verksamhetsomgivning och hållbar utveckling.

I fråga om skyddet av investeringar och avgörandet av investeringstvister (tvistlösning mellan investeraren och staten) fortsätter förhandlingarna alltså som separata förhandlingar i enlighet med avtalets slutbestämmelser.

Parternas gemensamma textutkast publicerades 22.1.2021. Nu går texten igenom en juridisk granskning, vilket innebär att det alltså kan göras tekniska ändringar i den.

Befrielsen av investeringar

I avtalet ingår bestämmelser om investeringarnas inträde på marknaden och nationella behandling, företräde samt om företagets ledning, som är bekanta från EU:s frihandelsavtal. Eftersom ett investeringsavtal inte är så omfattande som ett frihandelsavtal, gäller dessa bestämmelser enbart investeringar (inte den gränsöverskridande handeln med tjänster). Dessutom täcker avtalet inträde och vistelse i landet av sådana personer som ansluter sig till företagsverksamheten gällande sådana kategorier av personer som har direkt anknytning till investeringar (dvs. företagsgäster som förbereder placeringen samt företagets interna överföringar). I avtalet ingår också en sektion gällande prestationskrav, som bland annat förbjuder kravet på tvångsöverföring av teknologi som villkor för placeringen eller verksamheten.

Avtalet täcker investeringar i olika service- och produktionssektorer på ett omfattande sätt. Bestämmelserna om befrielsen av investeringar gäller inte offentliga tjänster, audiovisuella tjänster eller flygtrafik (exklusive vissa tillhörande tjänster), tillgången till marknaden för offentlig upphandling eller stöd som beviljas av parterna (till den del stöden skulle ingå i icke-diskriminerande behandling).

När det gäller sektorsvisa åtaganden låg EU:s och Kinas utgångspunkter inför förhandlingarna mycket långt från varandra. EU:s åtaganden om placeringen av företag i WTO:s allmänna tjänstehandelsavtal (General Agreement on Trade in Services, GATS) är betydligt bättre än motsvarande åtaganden som Kina ingått. De åtaganden som EU nu erbjuder i investeringsavtalet är därför inte betydligt bättre än EU:s (goda) GATS-åtaganden. Med finns dock även sektorer som inte omfattas av GATS-avtalet (s.k. andra är servicesektorer såsom fabriksprodukt-

ion), dvs. när det gäller sektortäckningen motsvarar EU:s åtaganden vissa av EU:s frihandelsavtal. Ambitionsnivån gällande EU:s medgivanden är dock lägre än i frihandelsavtal.

Kinas GATS-åtaganden är blygsammare än EU:s, och därför ingår Kina fler åtaganden än EU i investeringsavtalet. Kina erbjuder bättre åtaganden än landets GATS-åtaganden inom bland annat finansiella tjänster, miljötjänster, ICT-tjänster, företagstjänster, byggtjänster samt andra internationella sjöfartstjänster. I fråga om andra än servicesektorer gör Kina åtaganden inom bland annat fabriksproduktionen, som är en mycket viktig sektor med tanke på EU:s kommande investeringar. Som helhet är Kinas åtaganden gentemot EU bättre än vad det tidigare har erbjudit sina andra handelspartner. I praktiken binder Kina i avtalet det ensidiga öppnandet av sin marknad som skett efter anslutningen till WTO (2001) i många sektorer. I fråga om vissa sektorer (till exempel produktionen av elbilar) gör Kina åtaganden som till och med är bättre än dess nuvarande lagstiftning. Genomförandet av avtalet kräver alltså till den här delen lagändringar i Kina.

Till sin struktur är avtalet ett s.k. hybridavtal, vilket innebär att åtagande gällande inträdet på marknaden bara görs i vissa separat nämnda sektorer (på samma sätt som i GATS). Åtaganden om nationell behandling och icke-diskriminering gäller å andra sidan alla sektorer som omfattas av avtalet med undantag av vissa täckningsbegränsningar, undantag och reservationer som gjorts av parterna (på samma sätt som i EU:s senaste frihandelsavtal). Användningen av denna modell gör det möjligt att binda lagstiftningsändringar som minskar diskrimineringen av kommande utländska aktörer som en del av ett ”dynamiskt” avtal.

Avtalet definierar de statsägda enheter samt offentliga eller privata enheter som fått specialrättigheter som omfattas av avtalet. Det innehåller för första gången åtaganden för kinesiska statsägda företag. Parterna ska försäkra sig om att de enheter som omfattas av avtalet fungerar marknadsbetingat, ifall det inte är fråga om offentliga tjänster. Därtill ska enheterna i handeln behandla den andra partens investerare och deras företag på samma sätt som sina nationella aktörer. Bestämmelserna om transparens, som möjliggör informationsbegäranden om företagens verksamhet, överensstämmer med internationell praxis. Avtalet förutsätter av parterna icke-diskriminerande genomförande av lagstiftning. Parterna ska försäkra sig om att regeringsorganen fungerar på ett jämlikt sätt gentemot alla företag som de reglerar och är oberoende.

Det aktuella politiska avtalet motsvarar i huvudsak Finlands mål för förhandlingarna, dvs. att öppna den kinesiska marknaden för europeiska företag på ett så omfattande sätt som möjligt. Kinas åtaganden motsvarar inte EU-marknadens öppenhet, och det finns alltså kvar hinder för inträdet på marknaden, men jämfört med utgångsläget blir EU-företagens rättssäkerhet på den kinesiska marknaden klart bättre i och med genomförandet av avtalet.

Regleringsramen

Avtalet innehåller regler gällande tillstånds- och kompetenskrav (s.k. inhemsk reglering) samt gällande finansiella tjänster. Texter som gäller dessa frågor innehåller samma principer som de motsvarande sektionerna i EU:s frihandelsavtal.

Bestämmelserna i den inhemska regleringen innehåller allmänna principer för god förvaltning, såsom målet om licens- och tillståndprocessernas klarhet, objektivitet och transparens.

När det gäller finansiella tjänster åtar sig parterna bland annat att sträva efter att internationellt avtalade standarder iakttas i den finansiella tjänstesektorn inom deras område. Bägge parterna bevarar sin rätt att genomföra eller hålla i kraft åtgärder för att upprätthålla finansiell stabilitet och trygga den finansiella marknadens integritet.

Avtalet innehåller även skyldigheter om lagstiftningens och myndighetsverksamhetens transparens.

När det gäller statsstöd koncentrerar sig bestämmelserna i avtalet på transparens och utvidgar åtaganden utöver varuhandeln till tjänster. I WTO:s regelverkssystem finns inte för närvarande bestämmelser om statsstöd för servicesektorer. Sektorer som är känsliga för EU har stängts ut inför avtalsbestämmelserna: fiskeri- och jordbruksprodukter samt audiovisuella tjänster. I avtalet ingår en anmälnings- och publiceringsmekanism av servicehandeln samt en samrådsmekanism som gäller alla stöd som omfattas av avtalet.

Transparensen av stöden för servicehandeln gäller i de i avtalet separat fastställda sektorerna. Dessa är bland annat kommunikations- och miljö-tjänster. Parterna har getts två år efter det att avtalet har trätt i kraft att uppfylla åtagandet i fråga. En part kan anlita samråd om den anser att statsstödet påverkar dess investeringsintressen negativt.

Hållbar utveckling

Sektionen investeringar och hållbar utveckling uppdelas i fyra undersektioner: bakgrund och mål, investeringar och miljö, investeringar och arbetslivets regler samt tvistlösning.

I undersektionen bakgrund och mål bekräftar parterna att de främjar investeringar på ett sätt som bidrar till uppnåendet av målen om hållbar utveckling. Parterna erkänner betydelsen av ansvarsfull affärsverksamhet vid främjandet av hållbar utveckling och avtalets syften och åtar sig att främja ansvarsfull affärspraxis samt de viktigaste internationella riktlinjerna och principerna för hållbar utveckling. Parterna åtar sig att erbjuda icke-statliga aktörer en möjlighet att bli hörda gällande frågor som ansluter sig till sektionen för hållbar utveckling. Parterna konsulterar icke-statliga aktörer med tanke på de diskussioner som förs i avtalets investeringskommitté. I avtalet erkänner parterna varandras rätt att fastställa sina strategier och tyngdpunktsområden gällande hållbar utveckling, rättigheter i arbetslivet och miljöskydd inom ramen för internationella åtaganden.

I undersektionen som gäller investeringar och miljö åtar sig parterna att försöka höja miljöskyddets nivå. Parterna erkänner att miljöskyddets nivå inte ska sänkas för att locka investeringar samt åtar sig att inte locka investeringar genom att bevilja undantag, låta bli att tillämpa eller genomföra lagstiftning som gäller miljöskydd. Parterna åtar sig vidare att låta bli att använda bestämmelsen om miljö som gömd åtgärd som diskriminerar investeringar eller investeringar.

Parterna bekräftar vikten av Förenta nationernas miljöförsamling (UNEA) och -program (UNEP) samt internationella miljöavtal i arbetet med globala och regionala miljöutmaningar samt framhäver sambandet mellan riktlinjer som gäller investeringar och miljö. Parterna förbinder sig till en dialog om investeringar och miljö och till samarbete inom ramen för detta avtal samt bilaterala och internationella åtaganden. Parterna förbinder sig att iaktta internationella miljöavtal samt till utbyte av information som gäller dem.

För att uppfylla parternas åtaganden om investeringar och hållbar utveckling ska parterna underlätta och uppmuntra investeringar som riktar sig till miljöprodukter och -tjänster samt samarbeta för att dela bästa praxis och erfarenheter om konsekvensbedömningar gällande miljö och investeringar.

Parterna erkänner vikten av att uppnå målen i FN:s miljöavtal och Parisavtalet och förbinder sig till deras effektiva verkställande samt till uppnåendet av nationellt definierade bidrag. Parterna åtar sig att främja och underlätta investeringar som strävar efter minskandet av

miljöförändringen samt anpassningen till den, inklusive miljövänliga varor och tjänster, t.ex. förnybar energi, koldioxidsnål teknologi, energieffektiva produkter och tjänster samt politik-ramar som stödjer deras ibruktagande. Därtill förbinder sig parterna till samarbete inom investeringar i fråga om riktlinjer och definitioner gällande miljöförändringen på bi- och multilaterala fora.

I undersektionen som gäller investeringar och arbetslivsregler erkänner parterna varandras rätt att fastställa nivån på arbetslivsregleringen samt dess tyngdpunkter inom ramen för internationella åtaganden. Parterna åtar sig att höja nivån på arbetslivsregleringen. Parterna erkänner att man inte borde locka investeringar genom att sänka eller försvaga nivån på arbetslivsregleringen. Parterna åtar sig att inte locka investeringar genom att bevilja undantag, låta bli att tillämpa eller genomföra arbetslivsregler. Parterna åtar sig att respektera, främja och genomföra de grundläggande principerna för arbetslivet i enlighet med skyldigheterna för Internationella arbetsorganisationens (ILO) medlemmar, ILO:s stadgar och ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet.

Parterna åtar sig att effektivt verkställa ILO:s konventioner och arbetar för ratificeringen av de grundläggande konventioner som de inte än har ratificerat. Kina åtar sig också att genom kontinuerliga åtgärder försöka ratificera i synnerhet ILO:s konventioner 29 och 105, som gäller tvångsarbete. Därtill åtar sig parterna att genomföra investeringsstrategier som främjar anständigt arbete.

Om tvistlösningen när det gäller meningsskiljaktigheter mellan parterna i fråga om hållbar utveckling och investeringar avtalas i undersektion 4, som innehåller detaljerade bestämmelser om förhandlingar mellan regeringar, expertpaneler, behandlingens offentlighet samt s.k. amicus curiae -uttalanden av andra än de involverade parterna. I sina meningsskiljaktigheter som gäller hållbar utveckling kan parterna enbart vidta åtgärder som definieras i denna undersektion. Om parterna inte kan nå överenskommelse i förhandlingarna, kan en av parterna be att en expertpanel ska undersöka ärendet. Efter att panelen gett sin rapport diskuterar parterna eventuella fortsatta åtgärder.

Tvistlösning

Avtalet innehåller sedvanliga bestämmelser som i huvudsak baserar sig på WTO:s tvistlösningssystem. Syftet är att skapa en effektiv och snabb mekanism genom vilken tvister (mellan parterna) som gäller avtalets tolkning och tillämpning kan avgöras. Om parterna under samråden inte kan uppnå en lösning som bägge parterna godkänner, kan tvister överföras till en skiljenämnd, vars beslut binder parterna. Avtalet innehåller detaljerade bestämmelser om tidsfristerna för samråden och panelförfarandet, förfaringssätten, skiljemännens kompetenskriterier osv. Dessutom innehåller avtalet de sedvanliga bestämmelserna om situationer i vilka en part inte följer skiljenämndens avgörande.

Slutbestämmelser

Mellan avtalsparterna grundas en investeringskommitté, vars ordförandeskap ligger på EU-kommissionens viceordförandenivå och i Kina på vicesstatsministersnivå. Kommittén övervakar avtalets genomförande, främjar dess allmänna syften och utvecklar investeringsförhållanden mellan parterna.

Parterna kommer överens om att de grundar en investeringsarbetsgrupp, som förbereder investeringskommitténs möten och kan behandla alla frågor som ansluter sig till avtalets genomförande.

Avtalsparterna kommer överens om att de grundar en arbetsgrupp för hållbar utveckling, som främjar och övervakar genomförandet av sektionen om hållbar utveckling och andra gemensamt överenskomna frågor.

I slutbestämmelserna avtalas också om informationsbyte och regelbunden dialog.

Parterna åtar sig att fortsätta med avtalsförhandlingar om skyddet av investeringar och avgörandet av investeringstvister på basis av de uppnådda framstegen. Syftet är att under förhandlingarna komma överens om uppdaterade bestämmelser om skyddet av investeringar och avgörandet av investeringstvister med iakttagande av de reformer gällande avgörandet av investeringstvister som sker inom ramen för FN:s kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL). Parterna strävar efter att slutföra förhandlingarna inom två år från undertecknandet av det aktuella avtalet.

Det mål som ställdes i början av förhandlingarna, dvs. att garantera för europeiska investerare och investeringar i Kina högsta möjliga rättsliga skydd och säkerhet, har alltså inte i det här skedet uppnåtts. Eftersom förhandlingarna om skyddet av investeringar och avgörandet av investeringstvister inte har avslutats, skyddas europeiska investeringar i Kina av bilaterala avtal om investeringsskydd mellan medlemsländerna och Kina. Tjugosex medlemsländer har sådana avtal. Avtalet om främjandet av investeringar och ömsesidigt skydd mellan Finland och Kina ingicks 2006.

6 Undertecknande och provisorisk tillämpning av avtalet samt ikraftträdande

Tidpunkten för undertecknandet av avtalet inte än klart. Det har inte heller tillsvidare förhandlats om avtalets eventuella provisoriska tillämpning. Enligt kommissionens uppskattning kan avtalet godkännas av Europeiska unionens råd 2022. Det behöver också Europaparlamentets godkännande.

7 Ekonomiska och övriga konsekvenser

Avtalets ekonomiska konsekvenser

Avtalet har inga betydande, direkta konsekvenser för statens budget.

Kina är efter USA EU:s viktigaste och EU för Kina den viktigaste handelspartnern efter ASEAN. EU:s varuexport till Kina visar ett underskott (2019 var värdet på exporten cirka 198 och värdet på importen 362 miljarder euro). Servicehandeln har däremot visat ett överskott (2018 var exporten 47 och importen 30 miljarder euro). Direkta kinesiska investeringar inom EU ökade snabbt efter 2013, men deras totalvärde är alltså klart mindre än EU-ländernas investeringar i Kina, och under de senaste åren har kinesiska investeringar i Europa skurits ner. Under de senaste tjugo åren har europeiska investeringar i Kina ökat till mer än 140 miljarder euro och under samma period har de kinesiska investeringarna i Europa uppgått till närmare 120 miljarder euro.

Kina är Finlands fjärde största handelspartner kalkylerat med varuhandelns volym. Varuhandeln mellan länderna uppgick 2019 till cirka 8,4 miljarder euro (export cirka 3,5 miljarder euro, -1 %, och import cirka 4,9 miljarder euro, +5 %). Kinas andel av Finlands totalexport var 5,5 % år 2019. Finland exporterade tjänster till Kina för 1,9 miljarder euro och importerade tjänster från Kina för 1,1 miljarder euro 2019. Finlands investeringar i Kina är cirka 11 miljarder euro och de kinesiska investeringarna i Finland uppskattas uppgå till 7–10 miljarder

euro. Betydelsen av Kina för den finska exporten är dock större än vad den bilaterala handelsstatistiken låter förstå, eftersom även produktion som först har exporterats till andra länder kommer till slut till Kina.

Öppnandet av marknaden till följd av avtalet samt regleringens bättre förutsebarhet och transparens uppskattas öka investeringar mellan EU och Kina och förbättra verksamhetsbetingelserna för de företag som är verksamma i Kina.

Avtalets övriga konsekvenser

Med avtalet genomförs EU:s långsiktiga Kinapolitik, som definieras av EU:s strategiska meddelande om förhållanden mellan EU och Kina från 2019. Enligt det är EU:s mål att utveckla det strategiska partnerskapet som helhet. Samtidigt främjas ett regelbaserat system, internationell rätt, multilateralism och de mänskliga rättigheterna i förhållandet mellan EU och Kina.

I enlighet med sin Kinapolitik strävar EU efter ett mer balanserat och ömsesidigt handels- och investeringsförhållande med Kina. Investeringsavtalet är en väsentlig del av genomförandet av detta mål och EU:s positiva agenda med Kina.

Investeringsavtalet uppskattas öka det ekonomiska samarbetet mellan EU och Kina. Detta förutsätter att avtalet genomförs enligt överenskommelse. Avtalet ger Finland och finska företag en starkare grund för främjandet och skyddandet av investeringar samt verktyg att ingripa i orättvis behandling på marknaden.

8 Förhållandet till lagstiftningen i Finland

Kommissionen har meddelat att avtalets innehåll kommer att uppdelas på så sätt att avtalet kan tecknas som ett s.k. unionsavtal. I detta fall har avtalet ingen inverkan på den nationella lagstiftningen i Finland.

9 Ålands ställning

I avtalet ingår bestämmelser som har likheter med protokoll nr. 2 (FördrS 103/1994), som har bifogats till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen och som behandlar Ålands ställning. Dessa bestämmelser hör till EU:s exklusiva behörighet, vilket innebär att Ålands särställning redan har tagits i beaktande när det har förhandlats om avtalsbestämmelserna i fråga.

I avtalsbestämmelserna om befrielse av investeringar ingår från Finlands sida en reservering enligt vilken Åland har rätt att begränsa anskaffande och innehav av fast egendom samt tillhandahållandet av tjänster och deras placering inom sitt område med stöd av hembygdsrätten.

I avtalet ingår också sektorer som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) skulle höra till landskapets lagstiftningsbehörighet men som dock inte längre hör till medlemsstaternas behörighet.

10 Statsrådets ståndpunkt

Enligt statsrådets ståndpunkt från 2013 ska målet vara ett avtal som öppnar nya möjligheter för investeringarnas marknadsinträde för finska investerare och företag. Även principerna för ansvarsfull företagsverksamhet ska beaktas i avtalet. Syftet med avtalet är att stegvis slopa hindren för investeringar mellan unionen och Kina samtidigt som högsta möjliga rättsliga skydd och säkerhet för europeiska investerare i Kina och deras investeringar garanteras. Syftet

är att skapa en jämlik verksamhetsomgivning för investerare inom såväl unionen som Kina och för deras investeringar och därmed även främja kinesiska investeringar i Europa.

Från statsrådets synvinkel motsvarar förhandlingsresultatet Finlands mål. Statsrådet anser att avtalet för sin del stödjer Finlands mål gällande öppnandet av inträdet på marknaden för europeiska investerare i Kina och förbättringen av verksamhetsomgivningens jämlikhet.

Investeringsavtalet är ett viktigt verktyg med tanke på förstärkandet av förhållandet mellan EU och Finland samt Kina och korrigeringen av obalansen i affärsverksamhetsomgivningen. Avtalet förbättrar bland annat statsstödens transparens och begränsar tvångsöverföringar av teknologi. Man måste emellertid förstå att investeringsavtalet inte löser alla utmaningar i anslutning till Kina. Avtalet begränsar inte EU:s möjligheter att använda existerande och utveckla nya sätt att lösa problem i anknytning till handeln.

Statsrådet kan godkänna särskiljandet av förhandlingarna om skyddet av investeringar som separata förhandlingar. Det är dock viktigt att man i avtalet förbinder sig att förhandla om uppdaterade bestämmelser om skyddet av investeringar och avgörandet av investeringstvister på basis av de nuvarande resultaten inom tidsfristen och med beaktande av de reformer av avgörandet av investeringstvister som sker inom ramen för UNCITRAL. Det gällande avtalet om främjandet av investeringar och ömsesidigt skydd mellan Finland och Kina har tecknats 2006.

Statsrådet anser att det är viktigt att Kina i och med avtalet förbinder sig till flera mål som har att göra med hållbar utveckling, till exempel effektivt genomförande av Parisavtalet, dialogen och samarbetet gällande investeringar och miljön samt till ratificering och genomförande av ILO-konventioner som gäller tvångsarbete. EU har dessutom tillgång till ett separat system för människorättsliga sanktioner som gör det möjligt att ingripa i kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna över hela världen. Utöver detta håller man inom EU på att utveckla reglering om företagsansvar som ska göra det möjligt att ingripa t.ex. i problem med de mänskliga rättigheterna i leveranskedjor.

Statsrådet anser att tvistlösningsmekanismen i avtalet ska vara effektiv och snabb. Detta mål har genomförts när det gäller mekanismen mellan staterna.

Statsrådet stödjer avtalets bestämmelser om en genomförande- och uppföljningsmekanism som säkerställer avtalets ändamålsenliga genomförande.